

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Туристичного, готельного та ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Звичай та традиції народів світу
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Туризмознавство
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 242 Туризм
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Перший (бакалаврський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
туристичного, готельного та ресторанного
бізнесу

Протокол № 1 від 14.08.2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ППВ 05 Звичай та традиції народів світу Вибіркова частина Цикл професійної підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Гіль Людмила Анатоліївна, старший викладач кафедри ЕМС
Контактна інформація викладача	061-769-84-03 (телефон кафедри ТГРБ), 096-12-96-156 (телефон викладача), E-mail викладача – lyudmila.gil@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/node/7904 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/
Обсяг дисципліни	Кількість годин – 120 Кредитів – 4 Розподіл годин: лекції – 14 практичні – 30 самостійна робота – 69 індивідуальні заняття - 7 вид контролю - залік
Консультації	Згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити навчальної дисципліни:	
<p>Курс географії в 10 класі «Географія: регіони та країни» спрямований на формування в учнів знань про особливості населення й просторової організації господарської діяльності у регіонах світу та окремих країнах, умінь орієнтуватися у світових і регіональних соціально-економічних, суспільно-політичних, екологічних процесах. Головні компетенції курсу, які полегшують в подальшому засвоєнні дисципліни: формування в учнів цілісної географічної картини світу; розуміння особливостей звичаїв, традицій народів різних країн світу; формування уявлень про місце України в міжнародному культурному просторі.</p> <p>Тем: «Країни Європи», «Країни Азії», «Країни Америки», «Країни Африки», «Океанія», «Україна в геополітичному вимірі».</p> <p>Курс історії (України та всесвітньої) в 11 класі формує поняття про процеси розвитку людського суспільства загалом, якому притаманні певні закономірності, характерні для історії всіх народів, для формування і розвитку їх звичаїв і традицій, культурного розвитку людства. Сприяють успішному засвоєнню дисципліни теми, що стосуються соціального розвитку держав, міжнародних відносин, повсякденного життя і культури.</p> <p>Тем: «Держави Північної Америки та Західної Європи», «Держави Центрально-східної Європи», «Держави Азії, Африки та Латинської Америки», «Україна у світових процесах», «Повсякденне життя і культура».</p> <p>Курс зарубіжної літератури в 11 класі розкриває та допомагає зрозуміти спільне та відмінне між людьми різних країн.</p> <p>Тем: «Німецьке Просвітництво та його вплив на розвиток Європи», «Відображення самобутності японської культури у творчості Ясунарі Кавабати», «Колумбія. Габріель Гарсія Маркес», «Кодекс честі» героїв Ернеста Гемінгвея», «Іспанія. Федеріко Гарсія Лорка».</p> <p>Дисципліна «Туристичні ресурси України» спрямована на формування вміння в студентів аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії гостинності та рекреаційного господарства; розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p> <p>Тем, які полегшують засвоєння дисципліни: «Класифікація туризму». «Поняття «туристські ресурси» та їх характеристика».</p> <p>Дисципліна «Рекреаційні комплекси» спрямована на формування вміння у студентів аналізувати сучасні тенденції розвитку індустрії туризму та рекреаційного господарства.</p>	

Темі, які полегшують засвоєння дисципліни: «Поняття архітектурного середовища. Архітектурна сфера відпочинку Древнього світу»; «Архітектурна сфера відпочинку Середньовіччя та Нового часу», «Архітектура сучасних туристських будівель та споруд». Головні компетенції курсу, які полегшують в подальшому засвоєнні дисципліни: специфіки професійної діяльності; здатність до сприйняття культури та звичаїв інших країн і народів, толерантного ставлення до національних, расових, конфесійних відмінностей, здібність до міжкультурних комунікацій у сфері туризму.

Дисципліна «Туристичне країнознавство» спрямована на формування у майбутніх фахівців комплексу знань про особливості територій країн та їх ресурсів, особливостей туристичної сфери та можливості їх використання в туристичному бізнесі як України, так й інших країн світу.

Темі, які полегшують засвоєння дисципліни: «Політико-територіальні утворення. Класифікація країн», «Країнознавча характеристика Франції як провідної країни Європейського регіону», «Країнознавча характеристика США як провідної країни Американського регіону», «Країнознавча характеристика Китаю як провідної країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону», «Країнознавча характеристика Єгипту як провідної країни Близькосхідного регіону», «Країнознавча характеристика ПАР як провідної країни Африканського регіону», «Країнознавча характеристика Індії як провідної країни Південно-азійського регіону».

Постреквізити навчальної дисципліни:

Дисципліни, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні цієї дисципліни – «Міжнародний туризм», «Основи зовнішньоекономічної діяльності», «Управління персоналом туристського підприємства», «Організація сфери туристських послуг».

3. Характеристика навчальної дисципліни

Стрімкі економічні та соціальні процеси, які відбуваються у світі, а саме глобалізація, регіоналізація, приватизація, трансформація, спонукають до постійної й глибокої обізнаності в цій сфері студентів вищих навчальних закладів. Студенти мають добре розуміти сучасний світ, його структурні складові, звичаї, традиції, культурні особливості різних народів світу. На тлі постійного вдосконалення освітнього стандарту з туризму та готельно-ресторанної справи і зростання кількості спеціальних навчальних дисциплін даної спрямованості культурологічна компонента залишається відносно стабільною і посідає одне з чільних місць у системі фахової підготовки студентів. Знання про культуру та звичаї народів різних країн світу, національних, расових, релігійних особливостей актуальні в час змін в політичній і соціально-економічній ситуації, становленні сучасної економіки і демократизації суспільного життя в нашій державі, входження України до світового співтовариства. Розуміння поведінки людей залежно від звичаїв і традицій народу, до якого вони належать, формує у свідомості студента сучасну картину світу у багатьох її вимірах, і, як навчальна дисципліна «Звичаї та традиції народів світу», задовольняє властиву людині цікавість, є практичною потребою підготовки фахівця з туризму.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має отримати:

Загальні компетентності: Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісні взаємодії при вирішенні поставлених завдань; здатність підтримувати загальний рівень фізичної активності й здоров'я для ведення активної соціальної та професійної діяльності; здатність до сприйняття культури та звичаїв інших країн і народів, толерантного ставлення до національних, расових, конфесійних відмінностей, здібність до міжкультурних комунікацій у готельно-ресторанній сфері.

Спеціальні компетентності: Здатність аналізувати процеси та тенденції культурного середовища народів світу; передбачати і пояснювати поведінку людей через розуміння їхньої культури, звичаїв, традицій, цінностей; здатність застосовувати теоретичні знання про звичаї і традиції народів світу в професійній діяльності щодо організації туристичної діяльності в різних туристських регіонах світу та в Україні, орієнтованої на пізнання і підтримку етнокультури; здатність інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

Результати навчання: знання особливостей впливу етностереотипів на розуміння культури різних народів; особливостей формування та розвитку традицій та звичаїв народів світу; уміння аналізувати процеси та тенденції культурного середовища народів світу;

інтерпретувати повсякденну поведінку людей з метою пояснення глибинних причин та детермінуючих факторів їхньої культури, норм, правил та цінностей; володіти методами безконфліктних взаємовідносин з клієнтами з різних країн світу у процесі сервісної діяльності.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з головними принципами формування етнокультурних цінностей та їхнім впливом на повсякденне життя нації, особливостями формування та розвитку традицій та звичаїв народів світу, формування уявлення про значення і використання знань про звичаї та традиції, культурні цінності в індустрії туризму.

5. Завдання вивчення дисципліни

Методичні – викласти теоретичні основи та методологічні особливості застосування системного підходу у вивченні основних категорій і понять дисципліни; у визначенні етноутворюючих чинників та їх сутності; у визначенні основних принципів класифікації народів світу; особливостей формування та розвитку традицій та звичаїв народів світу.

Пізнавальні – сформувані уявлення про звичаї і традиції як форми задоволення культурних потреб, збереження і відтворення духовних цінностей народів, про особливості впливу етностереотипів на розуміння культури різних народів; розвивати у студентів уміння ідентифікувати, розуміти та прогнозувати повсякденну поведінку представників різних народів світу в конкретних ситуаціях на основі знань звичаїв і традицій.

Практичні – формувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, застосовувати в професійній діяльності знання традицій та звичаїв народів світу; користуватися методами і прийомами безконфліктного спілкування з представниками народів різних країн світу у процесі надання туристських послуг та під час формування туристського продукту.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Класифікація народів світу. Формування культурних традицій народів Америки та Західної Європи.

Тема 1. Класифікація народів світу.

Ключові поняття дисципліни: традиції, звичаї, вдачі, обряди, ритуали, таїнства. Класифікація народів світу. Географічна класифікація. Антропологічна класифікація. Мовна класифікація. Господарсько–культурна класифікація.

Тема 2 . Культура та традиції США.

Культура та традиції народів Америки. Культурна еволюція, головні звичаї та традиції США.

Тема 3. Особливості культурної еволюції народів Латинської Америки.

Особливості культурної еволюції народів Латинської Америки. Карнавал як відображення культурних та релігійних традицій Південної Америки.

Тема 4. Різноманітність та єдність культурних та етнопсихологічних рис народів Західної Європи.

Різноманітність та єдність культурних та етнопсихологічних рис народів Західної Європи. Головні обряди, звичаї та традиції народів Західної Європи.

Змістовий модуль 2. Формування культурних традицій народів Азії та Східної Європи.

Тема 5. Особливості культури та тенденції розвитку етнічних та релігійних традицій народів Японії, Індії та Китаю.

Особливості культури та тенденції розвитку етнічних та релігійних традицій народів Японії та Китаю. Особливості менталітету, звичаї та традиції китайців. Національні риси китайського народу. Характер китайців. Головні традиції та звичаї японців. Релігійно–міфологічні фактори розвитку індійської культури. Вплив релігії на політичне та суспільне життя індійського народу. Звичаї та традиції народів Індії.

Тема 6. Характерні риси, звичаї та традиції народів ісламських країн.

Характерні риси, звичаї та традиції народів ісламських країн. Іслам як основа культури, традицій та звичаїв мусульман. Свята, визначні дати, традиції та обряди.

Тема 7. Східна Європа та Україна: головні етнічні, психологічні та релігійні звичаї та традиції.

Східна Європа та Україна: головні етнічні, психологічні та релігійні звичаї та традиції. Еволюція української культури.

Курс складається з 4 кредитів. Паралельно з лекційним курсом студенти матимуть практичні заняття, кожне з яких присвячено засвоєнню теоретичного матеріалу та набуттю практичних навичок.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Класифікація народів світу.	Лекційне Практичне	4
2.	Класифікація народів світу.	Практичне	2
3.	Культура та традиції США.	Лекційне Практичне	4
4.	Культура та традиції США.	Практичне	2
5.	Особливості культурної еволюції народів Латинської Америки.	Лекційне Практичне	4
6.	Особливості культурної еволюції народів Латинської Америки.	Практичне	2
7.	Особливості звичаїв та традицій народів Америки	Практичне	2
8.	Різноманітність та єдність культурних та етнопсихологічних рис народів Західної Європи.	Лекційне Практичне	4
9.	Різноманітність та єдність культурних та етнопсихологічних рис народів Західної Європи.	Практичне	2
10.	Особливості культури та тенденції розвитку етнічних та релігійних традицій народів Японії, Індії та Китаю.	Лекційне Практичне	4
11.	Особливості культури та тенденції розвитку етнічних та релігійних традицій народів Японії, Індії та Китаю.	Практичне	2
12.	Характерні риси, звичаї та традиції народів ісламських країн.	Лекційне Практичне	4
13.	Характерні риси, звичаї та традиції народів ісламських країн.	Практичне	2
14.	Східна Європа та Україна: головні етнічні, психологічні та релігійні звичаї та традиції.	Лекційне Практичне	4
15.	Східна Європа та Україна: головні етнічні, психологічні та релігійні звичаї та традиції.	Практичне	2

8. Самостійна робота

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за допомогою якої студент самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує практичне питання, тему, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, на лекціях, практичних заняттях. Її головною метою є формування самостійності суб'єкта, що вчиться, формування його вмінь, знань і навичок. Здійснюється вона безпосередньо через зміст і методи всіх видів навчальних занять. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом. Згідно навчального плану на самостійну роботу з курсу «Звичаї та традиції народів світу» відведено 69 академічних годин.

Завдання до самостійної роботи мають унеможливити механічне заучування студентами фактичного матеріалу або поверхове знайомство з явищами та процесами. Для отримання позитивної оцінки студент повинен не просто продемонструвати володіння певним обсягом знань, а й уміти розв'язувати певні елементи наукових проблем, аналізувати та систематизувати отримані дані, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати та відстоювати власну точку зору. Йдеться, передусім, про самостійне опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Обов'язковим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Це сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни.

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Завдання для самостійної роботи студентів до змістового модуля I

Назва теми	Діяльність студентів	Термін виконання
<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте основні види класифікації народів світу. 2. Фактори, які впливають на формування звичаїв. 3. Головні критерії класифікації народів світу. 4. Географічна, антропологічна, мовна класифікація народів світу 5. Класифікація народів світу за історико-етнографічними областями. 6. Сутність класифікації звичаїв та традицій народів світу за господарсько-культурними типами. 7. Національна та регіональна культура: сутність та зміст. 8. Особливості ділового спілкування з представниками північноамериканських народів в сфері соціально-культурної діяльності та туризму. 9. Традиції та ритуали північноамериканських індіанців. 10. Сучасне життя корінного населення Північної Америки. 11. Незвичайні свята та фестивалі у різних штатах США. 12. Особливості американського законодавства та його вплив на сучасне життя американців. Незвичайні закони у різних штатах. 13. Канада: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня. 14. Особливості ділового спілкування з представниками південноамериканських народів в сфері соціально-культурної діяльності та туризму. 15. Карнавали та свята в Південній Америці. Походження традицій, символізм. 16. Християнство в Південній Америці: заміна та синтез цінностей. 17. Особливості Південноамериканського католицизму. 18. Культура древніх майя: архітектура, наука, соціально-економічні стосунки, занепад. 19. Держава ацтеків. Традиції, ритуали, культурний розвиток, соціально-економічні стосунки. 20. Царство інків. Традиції, ритуали, культурний розвиток, соціально-економічні стосунки. 21. Бразилія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обрати та узгодити тему із викладачем. 2. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 3. Підготувати опорний конспект опрацьованого матеріалу. 4. Підготувати ілюстративний матеріал. 5. Доповідь на практичному занятті. 	<p>Вересень-жовтень 30 годин</p>

<p>22. Колумбія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>23. Чилі: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>24. Перу: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>25. Аргентина: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>26. Болівія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>27. Гватемала: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>28. Мексика: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>29. Ямайка: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p>		
---	--	--

Завдання для самостійної роботи студентів до змістового модуля 2

Назва теми	Діяльність студентів	Термін виконання
<p>1. Загальні риси та особливості національних, релігійних та культурних традицій народів Західної Європи.</p> <p>2. Роль християнства в розвитку обрядів, звичаїв та традицій європейських країн.</p> <p>3. Особливості ділового спілкування з представниками західноєвропейських народів в галузі соціально-культурної діяльності та туризму.</p> <p>4. Франція: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>5. Німеччина: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>6. Швейцарія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>7. Ісландія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>8. Фінляндія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>9. Географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня народів Скандинавських країн.</p> <p>10. Англія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>11. Іспанія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>12. Італія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>13. Греція: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.</p> <p>14. Унікальність та єдність культури, традицій та звичаїв народів Китаю та Японії. Схожість та відмінності звичаїв та традицій.</p> <p>15. Особливості ділового спілкування з представниками народів ісламських країн в сфері соціально-культурної діяльності та туризму.</p>	<p>1. Обрати та узгодити тему із викладачем.</p> <p>2. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою.</p> <p>3. Підготувати опорний конспект опрацьованого матеріалу.</p> <p>4. Підготувати ілюстративний матеріал.</p> <p>5. Доповідь на практичному занятті.</p>	<p>Листопад-грудень 39 годин</p>

16. Особливості ділового спілкування з представниками народів Азії в сфері соціально-культурної діяльності та туризму.
17. Індія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
18. Китай: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
19. Південна Корея: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
20. Туреччина: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
21. Єгипет: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
22. ОАЕ: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
23. Катар: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
24. Унікальність та єдність культури, традицій та звичаїв народів Східної Європи. Схожість та відмінності звичаїв та традицій
25. Чехія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
26. Країни Балтії: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
27. Болгарія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
28. Чорногорія : географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
29. Хорватія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
30. Грузія: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
31. Угорщина: географічні особливості, свята та традиції, звичаї, національна кухня.
32. Самобутність українських традицій та звичаїв. Схід та Захід.
33. Національні та релігійні свята в Україні.

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/node/7904> (не менш ніж 2 рази по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю);
- відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) <https://us04web.zoom.us/profile> (ідентифікатор 614-099-4661) (один раз на тиждень);
- листування за допомогою електронної пошти lyudmila.gil@gmail.com (за потреби кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Viber (за графіком консультацій викладача);
- спілкування телефоном (з 10.00 до 18.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;

- модульний;
- підсумковий (залік).

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FХ, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на практичних заняттях та самостійну роботу. Рубіжний контроль проводиться у вигляді модульної контрольної роботи (тести).

Під час контролю враховуються наступні види робіт:

- виконання індивідуального завдання у першому та другому модулях - до 40 балів;
- аудиторна контрольна робота у першому модулі – 25 балів, у другому - до 20 балів;
- активність студента на кожному практичному занятті оцінюється додатково в 5 балів: 7 практичних у першому модулі (5x7=35 балів) та 8 у другому модулі (5x8=40 балів).

Підсумковий контроль знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу. Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.

Робота на практичних заняттях:

Під час практичних занять студенти усно відповідають на питання. Активна робота студента на занятті оцінюється в **5 балів**.

Критерії оцінки на практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
5	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто ставить питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але не достатньо активний, виступає тоді, якщо до нього звертаються, добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним способом, здійснює аналіз та робить висновки.
3	Студент володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять, виявляє знання елементарних положень з дисципліни, іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
2	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1	Студент не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не активно працює в парі/групі/команді.
0	Студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не працює в парі/групі/команді.

Самостійна робота студентів/індивідуальне завдання

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді усної доповіді на практичному занятті. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **40 балів** в кожному модулі.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

Бали	Критерії оцінки
40-36	В повному обсязі володіє матеріалом. Цікаво, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, вказуючи на причинно-наслідковий зв'язок та використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Доречність прикладів, посилань, цитат. На високому рівні манера викладу – володіння українською мовою, дикція. Доповідь супроводжується ілюстративним матеріалом (слайдами до 10 шт.), який точно відображає основні тези доповіді.
35-31	В повному обсязі володіє матеріалом. Аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, вказуючи на причинно-наслідковий зв'язок та використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Доречність прикладів, посилань, цитат. На доброму рівні манера викладу – володіння українською мовою, дикція. Доповідь супроводжується ілюстративним матеріалом (слайдами до 10 шт.), який точно відображає основні тези доповіді.
30-26	В повному обсязі володіє матеріалом. Аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. На середньому рівні манера викладу – володіння українською мовою, дикція. Доповідь супроводжується ілюстративним матеріалом (слайдами або рисунками тощо), який точно відображає основні тези доповіді.
25-21	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. На посередньому рівні манера викладу – володіння українською мовою, дикція. Доповідь супроводжується демонстраційним матеріалом, але їхня кількість не більше ніж 5.
20-16	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Доповідь не супроводжується демонстраційним матеріалом, або його зміст не повністю відображає основні тези доповіді.
15-11	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Доповідь не супроводжується ілюстративним матеріалом.
10-6	В цілому володіє матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Ілюстративний матеріал відсутній.
5-1	В обмеженому обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності і помилки.
0	Не підготовлено індивідуальне завдання.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт. В структурі навчання виділяють 2 змістовних модулі. Тобто студент двічі за семестр складає модульний контроль та має можливість набрати максимум **25 балів** у 1 модулі та **20 балів** у другому модулі. У першому модулі контрольна

робота проходить у письмовій тестовій формі (25 тестових питань). Правильна відповідь на тестові питання оцінюється в **1 бал**. У другому модулі контрольна робота проходить у письмовій тестовій формі (20 тестових питань). Правильна відповідь на тестові питання оцінюється в **1 бал**.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми або виконати індивідуальні завдання, що пропонуються в робочій програмі.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
Практичні	35 балів=5x7 практ	Практичні	40 балів=5x8 практ.
Контрольна робота	25	Контрольна робота	20
Самостійна робота/Індивідуальне завдання	40	Самостійна робота/Індивідуальне завдання	40
Всього	100	Всього	100

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на залік і скласти усно мінімум 2 питання за переліком та виконати тести. В такому разі бали за підсумковий модульний контроль (макс. - 100 балів) та бали, які отримано на заліку (макс. - 100 балів) підсумовуються та діляться на 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ НА ЗАЛІКУ:

1. **Два питання** потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 30 балів за кожне питання).

30-27 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.

26-23 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

22-18 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

17-0 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

2. Правильна відповідь на **20 тестових питань** оцінюється в **2 бали** кожна.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних та рубіжних робіт, свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	визначення
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	відмінно - повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.

85-89	B		дуже добре - недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C		добре - недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D		задовільно – засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-69	E		достатньо - засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно – не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно – не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.

10. Політика курсу

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, в тому числі на лекційних заняттях. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 3-х днів – мінус 10%, тиждень – мінус 25%, більше тижня – мінус 50%). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка про хворобу).

Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%. Списування під час модульних контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).